

ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ Й АУДИТУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ГАРАНТІЙНИХ РЕМОНТІВ

© 2016 МАРДУС Н. Ю., БРІК С. В.

УДК 657.1

Мардус Н. Ю., Брік С. В.

Особенности организации бухгалтерского та податкового обліку й аудиту під час проведення гарантійних ремонтів

Метою статті є дослідження особливості нормативно-правового забезпечення бухгалтерського та податкового обліку під час проведення операцій із гарантійних ремонтів, які полягають у законодавчо закріпленому праві за споживачем на отримання продукції (товарів, послуг) належної якості від підприємств-виробників (продавців), а також у випадках виникнення гарантійних зобов'язань перед покупцями. Для досягнення мети дослідження було вирішено такі завдання: досліджено нормативну базу з організації гарантійного обслуговування (ремонт) з точки зору підприємства-продавця і відображення операцій, пов'язаних з гарантійним ремонтом у бухгалтерському та податковому обліку. У статті розглянуто особливості організації бухгалтерського та податкового обліку під час проведення гарантійних ремонтів, що базуються на законодавчих і нормативних документах, які регулюють відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами й іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

Ключові слова: бухгалтерський облік, податковий облік, зобов'язання, витрати, гарантійні зобов'язання.

Бібл.: 13.

Мардус Наталія Юрївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Багалия, 21, Харків, 61002, Україна)

E-mail: nat_ua@ukr.net

Брік Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Багалия, 21, Харків, 61002, Україна)

УДК 657.1

UDC 657.1

Мардус Н. Ю., Брік С. В. Особенности организации бухгалтерского и налогового учета и аудита при проведении гарантийных ремонтів

Mardus N. Yu., Brik S. V. Features of the Organization of Accounting and Tax Accounting and Auditing at Warranty Repairs

Целью статьи является исследование особенностей нормативно-правового обеспечения бухгалтерского и налогового учета при проведении операций с гарантийным ремонтом, заключающихся в законодательно закреплённом за потребителем праве на получение продукции (товаров, услуг) надлежащего качества от предприятий-производителей (продавцов), и в случаях возникновения гарантийных обязательств перед покупателями. Для достижения цели были решены следующие задачи: исследована нормативная база по организации гарантийного обслуживания (ремонт) с точки зрения предприятия-продавца и отражения операций, связанных с гарантийным ремонтом в бухгалтерском и налоговом учете. В статье рассмотрены особенности организации бухгалтерского и налогового учета при проведении гарантийных ремонтів, основанные на законодательных и нормативных документах, регулирующих отношения, которые возникают в процессе организации и осуществления хозяйственной деятельности между субъектами хозяйствования, а также между этими субъектами и другими участниками отношений в сфере хозяйствования.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, налоговый учет, обязательства, расходы, гарантийные обязательства.

Библ.: 13.

Мардус Наталья Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры экономического анализа и учета, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» (ул. Багалея, 21, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: nat_ua@ukr.net

The aim of the article is to study features of the normative and legal support of accounting and tax accounting at providing operations with warranty repairs comprising the secured in legislation right of consumers to obtain from the companies-producers (sellers) products (goods and services) of proper quality and cases of occurrence of warranty obligations to customers. To achieve the goal, the following tasks have been solved: the regulatory framework for the organization of warranty service (repair) from the point of view of the company-seller and reflection of operations associated with warranty repairs in accounting and tax accounting was studied. The article describes the features of the organization of accounting and tax accounting at warranty repairs based on the legislative and normative documents regulating relations that arise in the organization and implementation of economic activity between business entities and between the entities and other participants of relations in the sphere of economic activity.

Keywords: accounting, tax accounting, obligations, expenditures, warranty obligations.

Библ.: 13.

Mardus Nataliia Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Analysis and Accounting, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (21 Bahaliia Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: nat_ua@ukr.net

Brik Svitlana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Analysis and Accounting, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (21 Bahaliia Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

Брик Светлана Владимировна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу і учета, Национальний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (ул. Багалея, 21, Харків, 61002, Україна)

Вступ. Виходячи з потреб ринкової економіки, а також з метою забезпечення порівнянності обліково-звітних показників українських і зарубіжних господарюючих суб'єктів й економічних структур виникає потреба в упорядкуванні обліку й аудиту відповідно до міжнародних норм і стандартів. Проте зберігаються суттєві розбіжності у підходах до складу річної звітності й інформації, що надається у примітках до річних звітів, зокрема до обліку під час проведення гарантійних ремонтів.

Питання гарантійного ремонту є актуальним в умовах сучасних економічних відносин, для яких притаманні товарно-грошові та ринкові відносини. Особливо актуальності ця тема набуває для суб'єктів підприємницької діяльності, які безпосередньо здійснюють гарантійні ремонти товарів. Це, перш за все, сервісні організації та підприємства. По-друге, це виробники, які несуть обов'язок перед споживачем (покупцем) щодо компенсації витрат на гарантійний ремонт товарів. По-третє, це імпортери-продавці, на яких покладено обов'язок щодо забезпечення проведення гарантійних ремонтів товарів виробників-нерезидентів. До того ж питання з обліку під час проведення гарантійних ремонтів можуть виникнути у роздрібного продавця, який є посередником між виробником і покупцем. Таким чином, операції, пов'язані з гарантійним ремонтом, у кожного з суб'єктів господарювання, у кого виникають зобов'язання з гарантійного ремонту, вимагають особливого підходу до відображення в обліку й аудиту витрат на гарантійні ремонти відповідно до нормативної і правової бази та підтвердження таких витрат належним чином (оформленими первинними документами).

Постановка проблеми. Порядок гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійних заміни, а також перелік товарів, на які встановлюється гарантійне обслуговування, визначаються на підставі норм законодавства з питань захисту прав споживачів. Так, згідно зі ст. 6 Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-ХІІ [1] «Продавець зобов'язаний передати споживачеві продукцію належної якості та надати інформацію про цю продукцію». Ст. 7 вищезазначеного закону регламентовано гарантійні зобов'язання виробника: «Товар, який продавець передає або зобов'язаний передати покупцеві, має відповідати вимогам щодо його якості в момент його передавання покупцеві, якщо інший момент визначення відповідності товару цим вимогам не встановлено договором купівлі-продажу» [1]. Договором або законом може бути встановлений строк, протягом якого продавець гарантує якість товару (гарантійний строк). Гарантія якості товару поширюється на всі комплектуючі вироби, якщо інше не встановлено договором.

Також законом дано визначення термінів «гарантійний строк» і «гарантійні документи». Так, «Гарантійним строком є строк, протягом якого виробник (продавець, виконавець або будь-яка третя особа) бере на себе зобов'язання щодо здійснення безоплатного ремонту або

заміни відповідної продукції у зв'язку з введенням її в обіг» (п. 5 ст. 1). Виробник (виконавець) зобов'язаний забезпечити використання продукції за призначенням протягом строку її служби, передбаченого нормативним документом або встановленого ним за домовленістю зі споживачем, а в разі відсутності такого строку – протягом десяти років» [1].

Операції із гарантійного ремонту також регулюються ЦКУ. Так, згідно із ст. 675 ЦКУ: «Під час передачі товару покупцеві продавець зобов'язаний передати товар, який має відповідати вимогам щодо його якості, якщо інший момент визначення відповідності товару до цих вимог не встановлено умовами договору. Згідно із ст. 677 ЦКУ: «Законом або іншими нормативно-правовими актами може бути встановлений строк, зі спливом якого товар вважається непридатним для використання за призначенням (строк придатності). Строк придатності товару визначається періодом часу, який обчислюється з дня його виготовлення і протягом якого товар є придатним для використання, або терміном (датою), до настання якого товар є придатним для використання. Продавець зобов'язаний передати покупцеві товар, на який встановлено строк придатності, з таким розрахунком, щоб він міг бути використаний за призначенням до спливу цього строку» [2].

У п. 1 ст. 678 ЦКУ сказано, що покупець, якому переданий товар неналежної якості, має право вимагати від продавця за своїм вибором: 1) пропорційного зменшення ціни; 2) безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк; 3) відшкодування витрат на усунення недоліків товару [2].

Згідно зі ст. 680 ЦКУ: «Почувець має право пред'явити вимогу у зв'язку з недоліками товару за умови, що недоліки виявлені в строки, встановлені цією статтею, якщо інше не встановлено договором або законом. Якщо на товар не встановлений гарантійний строк або строк придатності, вимога у зв'язку з його недоліками може бути пред'явлена покупцем за умови, що недоліки були виявлені протягом розумного строку, але в межах двох років, а щодо нерухомого майна – в межах трьох років від дня передавання товару покупцеві, якщо договором або законом не встановлений більший строк» [2].

Відповідно до ст. 269 ГКУ: «Постачальник (виробник) зобов'язаний за власний рахунок усунути дефекти виробу, виявлені протягом гарантійного строку (гарантійний строк експлуатації обчислюється від дня введення виробу в експлуатацію, але не пізніше одного року з дня одержання виробу покупцем (споживачем)), або замінити товари, якщо не доведе, що дефекти виникли внаслідок порушення покупцем правил експлуатації виробу. У разі усунення дефектів у виробі, на який встановлено гарантійний строк експлуатації, цей строк продовжується на час, протягом якого він не використовувався через дефект, а при заміні виробу гарантійний строк обчислюється заново від дня заміни» [3].

Враховуючи наведене, за споживачем законодавчо закріплено право на отримання продукції, товарів, послуг належної якості, у зв'язку з чим перед підприємствами-продавцями (виробниками) різних форм господарювання виникають гарантійні зобов'язання незалежно від встановленого на такий товар гарантійного строку. Тому підприємствами-продавцями (виробниками) вигідніше самостійно встановлювати термін гарантійного використання (наприклад, рік), ніж не встановлювати його взагалі. Адже якщо не встановлювати у гарантійних документах термін гарантійного ремонту, то споживач має право щодо виявлення та усунення недоліків протягом двох років, а відповідно до п. 6 ст. 269 ГКУ постачальник (виробник) зобов'язаний за свій рахунок усунути дефекти виробу, виявлені протягом гарантійного строку, або замінити товари, якщо не доведе, що дефекти виникли внаслідок порушення покупцем (споживачем) правил експлуатації або зберігання виробу.

Особливої уваги питання організації бухгалтерського, податкового обліку й аудиту операцій з гарантійного ремонту потребує ще й тому, що згідно зі ст. 138 ПКУ до складу інших витрат включаються витрати на збут, які серед іншого включають витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування. У зв'язку з цим у підприємств-продавців (виробників) виникає ряд питань з оформлення первинних документів, що підтверджують здійснення витрат, порядку ведення і зберігання облікових документів, як це передбачено правилами ведення таких операцій у бухгалтерському та податковому обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців і практиків (експертів) з питань обліку, аудиту й оподаткування ведуться постійні дослідження питань щодо удосконалення організації бухгалтерського, податкового обліку і аудиту операцій з гарантійного ремонту. Серед авторів, які досліджували цю тематику, є: Т. Бутинець, Т. Давидюк, І. Жиглей, М. Степанов [5], Я. Сливка [6], Н. Салова [7], В. Карпова [8], Ю. Граковський [9], С. Кирилов [10], А. Невська [11], Н. Привалова, В. Лісіца [12] та ін. Але ряд питань залишилися недоопрацьованими, а саме: законодавча і нормативна база щодо організації і здійснення гарантійного ремонту; визначення факту наявності гарантійного терміну з урахування економічних інтересів учасників ринку; особливості в організації бухгалтерського та податкового обліку й аудиту у кожного з суб'єктів господарювання.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз методичних підходів і визначення особливостей організації бухгалтерського та податкового обліку й аудиту під час проведення гарантійних ремонтів у кожного з суб'єктів господарювання, з урахуванням законодавчих і нормативних актів України і міжнародних стандартів. Для досягнення мети дослідження було вирішено такі завдання: досліджено законодавчу і нормативну базу з організації гарантійного обслуговування (ремонтів); визначено особливості ведення первинного обліку операцій, пов'язаних із гарантійним ремонтом, і відображення їх у бухгалтерському та податковому обліку суб'єктів підприємницької діяльності, які безпосередньо здійснюють гарантійні ремонти товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Порядком № 506 [4] і Порядком № 721 регулюються як доку-

ментальне оформлення продажу товару так і проведення гарантійних ремонтів, взаємовідносини між споживачами, продавцями (виробниками) і виконавцями робіт із гарантійного ремонту або гарантійної заміни товарів. Продавець (виробник) зобов'язаний видати споживачеві розрахунковий документ установленої форми, що засвідчує факт купівлі, з позначкою про дату продажу.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО п. 19 розділу «Склад витрат» 16 «Витрати», до яких і включено витрати на гарантійний ремонт. Порядок відображення витрат на забезпечення гарантійних зобов'язань регламентує П(С)БО 11.

У бухгалтерському обліку підприємств (виробників) гарантійні зобов'язання враховуються виробником (продавцем) у гарантійному талоні або в іншому експлуатаційному документі у розділі «Гарантійні зобов'язання виробника». До експлуатаційних документів також додаються відривні талони на гарантійний ремонт.

Споживачеві при прийманні товару на гарантійний ремонт виконавцем видається квитанція (форма № 7-гарант). В ній зазначають усі недоліки товару та термін виконання гарантійного ремонту [4]. У виконавця на прийнятий товар оформлюється технічно-облікова картка, що відбиває дані, як про теперішній технічний стан товару, так і про причини його несправності, та заповнюється журнал обліку гарантійного ремонту (обслуговування). Закінченням терміну гарантійного ремонту вважається дата одержання споживачем товару з ремонту, про що вноситься відмітка до гарантійного талона, з внесенням відповідних записів.

В договорі з виробником слід також вказати послідовність дій підрядника з запчастинами (повернення виробнику, утилізація тощо), якщо таке мало місце.

Відремонтований товар повинен відповідати вимогам нормативного й експлуатаційного документів. Закінченням терміну гарантійного ремонту вважається дата отримання споживачем товару з ремонту, про що вноситься відмітка до гарантійного талона. У нього також вноситься відмітка про продовження гарантійного терміну експлуатації, яка скріплюється печаткою виконавця [4].

На виробничому підприємстві витрати на забезпечення гарантійних зобов'язань слід відносити до складу загальновиробничих витрат (рахунок 91), оскільки вони безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції.

Порядок розрахунку суми витрат на забезпечення гарантійних зобов'язань розробляє саме підприємство. Для цього воно повинно вести статистику витрат на гарантійний ремонт за попередній період. Бажано мати дані про те, яка кількість одиниць виробу потрапила під гарантійний ремонт, і про суму витрат, понесених на цей ремонт. Для достовірності розрахунку всі ремонтні роботи можна розмежувати на ремонт «значних» і «незначних» дефектів, хоча інформація може мати усереднений характер [5; 7].

Сервісні організації у бухгалтерському обліку відображають операції виконання гарантійних ремонтів згідно з укладеними із замовником договорами підряду на виконання ремонтних робіт.

Дохід від виконання ремонтних робіт показують на субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», витра-

ти акумулюють на рахунку 23 «Виробництво» і списують на субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» [5].

Прийняті від замовника або споживача товари для проведення гарантійного ремонту враховують на позабалансовому рахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні». Отримані від виробника безкоштовно запчастини показують на позабалансовому рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки» [5].

На практиці застосовують різні схеми взаємин виробника з продавцями в частині проведення гарантійних ремонтів. Зокрема, виробник може: самостійно проводити гарантійний ремонт; укласти договір зі сторонньою організацією, яка надає, яка проводить гарантійний ремонт; делегувати функції організації проведення гарантійного ремонту продавцеві, який проводить ремонт, або через сторонню сервісну організацію, або через власний сервісний центр.

Отже, виробник може або нести витрати з безпосереднього проведення гарантійного ремонту, або компенсувати понесені витрати продавцеві, в тому числі імпортеру.

На імпортерів-продавців покладено обов'язок щодо забезпечення проведення гарантійних ремонтів товарів виробників-нерезидентів. Понесені витрати їм зазвичай компенсує виробник, що ускладнює і так «непростий» облік «гарантійних» операцій. До гарантійних зобов'язань, оформлення гарантійних талонів та порядку гарантійного обслуговування товарів іноземного виробництва встановлюються такі ж вимоги, як і на товари вітчизняного виробництва (п. 19 Порядку № 506) [4]. Якщо імпортер отримує компенсацію від виробника-нерезидента та трактує цю операцію як надання послуг із організації гарантійного ремонту товарів, то вона вважається експортом послуг. Імпортеру не потрібно створювати забезпечення на гарантійні зобов'язання, тому що він отримує відшкодування понесених збитків від нерезидента-виробника. Він може встановити в обліковій політиці, що забезпечення на гарантійні зобов'язання не створюються, оскільки відповідно до умов укладеного договору очікується відшкодування понесених витрат виробником-нерезидентом [10]. Водночас на письмову вимогу покупця на час ремонту йому надається (з доставкою) товар аналогічного артикулу незалежно від моделі. Тоді витрати на гарантійний ремонт в періоді їх понесення імпортер включає у витрати на збут (рахунок 93), а суму отриманої від нерезидента компенсації відносить до доходів, які можна відобразити на субрахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності».

Є також варіант, за якого імпортер показує суму понесених витрат на рахунку 23 «Виробництво», а дохід (у вигляді отриманої від нерезидента компенсації) – на субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг».

Стосовно гарантійних ремонтів роздрібний продавець є свого роду посередником між виробником і покупцем. Причому часто продавці несуть обов'язок саме по організації проведення гарантійного ремонту, у зв'язку з чим вони стикаються з обліковими труднощами.

Роздрібний продавець може приймати на себе два види гарантійних зобов'язань:

- 1) солідарні зобов'язання виробника (імпортера) – по ним понесені витрати зазвичай компенсує виробник (імпортер);
- 2) власні (додаткові) зобов'язання. Такі зобов'язання роздрібний продавець зазвичай приймає за додаткову плату. Вони передбачають забезпечення гарантійного обслуговування товару протягом продовжених термінів, тобто термінів, що перевищують встановлену (звичайну) гарантію виробника. Витрати на гарантійний ремонт товарів, понесені в рамках виконання додаткових зобов'язань, роздрібному торговцю, як правило, не компенсуються.

Якщо замовником гарантійного ремонту виступає роздрібний продавець, сервісна організація повинна надати підтверджуючий первинний документ, який необхідний для обґрунтування понесених витрат. Таким документом може виступати акт виконання робіт із гарантійного ремонту, який повинен містити всі обов'язкові реквізити, передбачені ч. 2 ст. 9 Закону № 996 [5]. Крім того, сервісна організація зазвичай представляє звіти, які представляють замовнику протягом календарного місяця, що настає за останнім календарним днем звітного кварталу, або за домовленістю сторін у будь-який період протягом звітного кварталу [4].

На практиці поширене оформлення компенсації витрат, понесених роздрібним продавцем, як оплати за послугу з організації проведення гарантійного ремонту. У зв'язку з цим роздрібний продавець зобов'язаний оформити акт щодо організації виконання робіт із гарантійного ремонту із взаємін з виробником (імпортером).

Для цілей бухгалтерського обліку необхідно розрізняти випадки, коли витрати на гарантійний ремонт підлягають компенсації виробником (імпортером) або не підлягають. В першому випадку на такі витрати забезпечення на гарантійні зобов'язання не створюють, оскільки згідно з п. 16 П(С)БО 11 сума забезпечення визначається за обліковою оцінкою ресурсів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідних для погашення відповідного зобов'язання, на дату балансу сума забезпечення визначається за обліковою оцінкою ресурсів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідних для погашення відповідного зобов'язання, на дату балансу.

Отже, якщо роздрібний продавець очікує відшкодування понесених витрат, суму забезпечення він не створює. При цьому витрати на гарантійний ремонт можуть враховуватися як надані послуги та відобразитися по Дт 23, а отримані доходи – у вигляді компенсації по Кт 703, або витрати на гарантійний ремонт в періоді їх понесення показують по Дт 93, суму отриманої компенсації – по Кт 719.

Якщо розглядати ці операції саме як послугу, надану роздрібним продавцем виробнику (імпортеру), то перший варіант обліку видається більш обґрунтованим. У випадку, коли витрати на гарантійний ремонт не компенсуються у роздрібного продавця, слід створити забезпечення гарантійних зобов'язань.

Вияток становлять суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи, які можуть передбачити у своїй об-

ліковій політиці, що забезпечення гарантійних зобов'язань не створюється, а витрати визнаються в періоді їх фактичного понесення. Тоді в періоді понесення витрат на гарантійний ремонт їх можна буде віднести в дебет рахунку 93.

Розрібні ж продавці, які створюють забезпечення гарантійних зобов'язань, відображають відрахування на такі забезпечення кореспонденцією Дт 93 Кт 473 «Забезпечення гарантійних зобов'язань».

Так, можна описати особливості організації бухгалтерського обліку під час проведення гарантійних ремонтів у різних суб'єктів підприємницької діяльності.

Центри сервісного обслуговування повинні щомісячно в паперовій формі надавати підприємству звіти щодо проведення гарантійних замін і ремонтів.

На підставі звітів, що надаються центрами сервісного обслуговування споживачів, які проводили сервісні ремонти, обслуговування або заміни, ведеться облік споживачів у Книзі обліку в паперовій або електронній формі.

Що стосується податкового обліку гарантійного ремонту та гарантійного обслуговування, треба з'ясувати таке.

У разі здійснення гарантійних замін товарів платник податку зобов'язаний вести облік покупців, що отримали таку заміну товарів або послуги з ремонту (обслуговування). Витрати, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування (відповідно до пп. 140.1.4 п.140.1 ст. 140 ПКУ), визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення платником податку витрат, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів [13].

Стосовно проведення аудиту гарантійного ремонту та гарантійного обслуговування слід зазначити, що його основними завданнями є встановлення правильності відображення в обліку фактичного об'єму виконаних робіт з проведення гарантійного ремонту та гарантійного обслуговування, фактичних витрат на проведення цих робіт, повноти визначення доходів від вищезазначених операцій. Крім цього, при аудиті необхідно звернути особливу увагу на створення, функціонування та облік обмінного фонду гарантійних товарів, розрахунки між споживачами, виконавцями ремонтів і виробниками.

Висновки. Дослідження нормативно-законодавчої бази, згідно з якою регламентуються гарантійні відносини, що виникають між продавцем (виробником) і споживачем, дало змогу з'ясувати, що виникнення та виконання гарантійних зобов'язань забезпечує відповідальність продавця (виробника) перед споживачем продукції. В момент виявлення таких невідповідностей у виробника або продавця виникають зобов'язання здійснити витрати для їх виправлення. Визначено, що врахування особливостей у виникненні зобов'язань та обсяги гарантійних ремонтів передбачені не тільки законодавством відповідно до об'єкта продажу, а також договором учасників щодо купівлі-продажу.

Встановлено, що відповідно до нормативної бази для продавців (виробників) продукції витрати на гарантійний ремонт (обслуговування) або гарантійні заміни товарів враховуються при визначенні об'єкта оподаткування. Це можливо за умови належної організації бухгалтерського та

податкового обліку підприємств-продавців (виробників) з достовірним веденням обліку покупців, що отримали таку заміну товарів або послуги з ремонту (обслуговування), та підтвердження таких витрат первинними документами й регістрами бухгалтерського обліку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон Верховної Ради УРСР від 12.05.1991 № 1023-XII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/435-15/ed20120517>
3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436>
4. Про затвердження Порядку гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 № 506. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/506-2002-%D0%BF>
5. Степанов М. Гарантійний ремонт: оформлення та облік [Електронний ресурс] / М. Степанов. – Режим доступу : <https://online.dtkk.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9603-2013.epub/navPoint-7>
6. Сливка Я. В. Соціальна відповідальність за продаж продукції: обліковий аспект / Я. В. Сливка // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2012. – № 1 (59). – С. 198–203.
7. Салова Н. Гарантійне обслуговування: загальні умови організації обліку [Електронний ресурс] / Н. Салова. – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/224?view=material
8. Карпова В. Гарантійные ремонты товаров [Електронний ресурс] / В. Карпова // Бухгалтер & Закон. – 2016. – № 5. – Режим доступу : <http://bz.ligazakon.ua/magazine/900412>
9. Граковский Ю. Выполнение гарантийных обязательств: документальное оформление, бухгалтерский и налоговый учет [Електронний ресурс] / Ю. Граковский // Вестник налоговой службы Украины. – 2012. – № 45. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/4449>
10. Кириллов С. Гарантійные замены в ВЭД и гарантійный возврат в Украине: оформляем и учитываем правильно [Електронний ресурс] / С. Кириллов // Все о бухгалтерском учете. – 2015. – № 5322. – Режим доступу : <http://www.vobu.com.ua/ukr/analytics/view/7>.
11. Невская А. Гарантійний ремонт і гарантійна заміна товарів: умови віднесення витрат до податкових [Електронний ресурс] / А. Невская // Інтерактивна бухгалтерія. – 2013. – № 64 (73). – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/6088>
12. Лісіца Т. Гарантійні зобов'язання: питання обліку / Т. Лісіца // Баланс. – 2012. – № 23. – С. 38–41.
13. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

REFERENCES

Grakovskiy, Yu. "Vypolneniye garantiynykh obyazatelstv: dokumentalnoye oformleniye, bukhgalterskiy i nalogovyy uchet" [The performance of warranty obligations: documentation of accounting and tax accounting]. <http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/4449>

Karpova, V. "Garantiynnye remonty tovarov" [Warranty repairs of goods]. *Bukhgalter & Zakon*. <http://bz.ligazakon.ua/magazine/900412>

Kirillov, S. "Garantiynnye zameny v VED i garantiynnyy vozvrat v Ukraine: oformlyayem i uchityvayem pravilno" [Warranty replacement in foreign trade and guarantee the return to Ukraine: issued and accounted for correctly]. *Vse o bukhgalterskom uchete*. <http://www.vobu.com.ua/ukr/analytics/view/7>

[Legal Act of Ukraine] (2002). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/506-2002-%D0%BF>

[Legal Act of Ukraine] (2003). <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/435-15/ed20120517>

[Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

[Legal Act of Ukraine] (2003). <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436>

Lisitsa, T. "Harantiini zoboviazannia: pytannia obliku" [Warranty: the accounting]. *Balans*, no. 23 (2012): 38-41.

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Nievskaia, A. "Harantiinyi remont i harantiina zamina tovariv: umovy vidnesennia vytrat do podatkovykh" [Warranty repair and warranty replacement goods: the conditions of attribution of costs to the tax]. *Interaktyvna bukhhalterii*. <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/6088>

Salova, N. "Harantiine obsluhovuvannia: zahalni umovy orhanizatsii obliku" [Warranty: General conditions of organization of accounting]. http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/224?view=material

Stepanov, M. "Harantiinyi remont: oformlennia ta oblik" [Warranty repairs: processing and accounting]. <https://online.dtkk.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9603-2013.epub/navPoint-7>

Slyvka, Ya. V. "Sotsialna vidpovidalnist za prodazh produktsii: oblikovyi aspekt" [Social responsibility for selling a product: your aspect]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu*, no. 1 (59) (2012): 198-203.